

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

О‘ЗBEKISTONDA OLIB BORILAYOTGAN ISLOHOTLARNING IQTISODIY-FALSAFIY ASOSLARI

Muallif: Mamatkulov Eldor Safarovich FF.F.D(P.H.D)

Termiz Davlat Universiteti falsafasi kafedrasida katta o‘qituvchisi

Muallif: Alimova Sarvara

Termiz Davlat Universiteti, 2-bosqich talabasi

alimovasarvara4572gmail.com 998992464333

ANNOTATSIYA (o‘zbek tilida)

Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning falsafiy mohiyati, ularning jamiyat taraqqiyotidagi o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Islohotlarning iqtisodiy-falsafiy asoslari inson omili, adolat, mulk, erkinlik va taraqqiyot tamoyillari bilan bog‘liq holda yoritilgan. “Yangi O‘zbekiston” konsepsiyasi doirasidagi o‘zgarishlar milliy qadriyatlar bilan uyg‘unligi nuqtai nazaridan ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: islohotlar, iqtisodiy falsafa, Yangi O‘zbekiston, modernizatsiya, innovatsiya, inson kapitali, adolat, bozor iqtisodiyoti, ijtimoiy taraqqiyot, barqaror rivojlanish.

АННОТАЦИЯ (на русском языке)

В данной статье раскрывается философская сущность проводимых в Узбекистане экономических реформ, их роль и значение в развитии общества. Философские основы реформ рассматриваются в связи с такими категориями, как человек, справедливость, собственность, свобода и прогресс. Изменения в рамках концепции «Новый Узбекистан» анализируются с точки зрения гармонии с национальными ценностями.

Ключевые слова: реформы, экономическая философия, Новый Узбекистан, модернизация, инновация, человеческий капитал, справедливость, рыночная экономика, социальное развитие, устойчивое развитие.

ABSTRACT (in English)

This article explores the philosophical essence of the economic reforms carried out in Uzbekistan and their role in the country’s social development. The philosophical foundations of the reforms are analyzed through such concepts as human value, justice,

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

property, freedom, and progress. The changes within the framework of the “New Uzbekistan” concept are examined in terms of their harmony with national values.

Keywords: reforms, economic philosophy, New Uzbekistan, modernization, innovation, human capital, justice, market economy, social progress, sustainable development.

KIRISH

Maqolada Islohotlar, iqtisodiy falsafa, Yangi O‘zbekiston, modernizatsiya, innovatsiya, inson kapitali, adolat, bozor iqtisodiyoti, ijtimoiy taraqqiyot, barqaror rivojlanish. Ushbu maqolada O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning falsafiy mohiyati, ularning jamiyat taraqqiyotidagi o‘rni va ahamiyati yoritiladi. Islohotlarning iqtisodiy-falsafiy asoslari inson omili, adolat, mulk, erkinlik va taraqqiyot tamoyillari bilan bog‘liq holda tahlil qilinadi. “Yangi O‘zbekiston” konsepsiyasi doirasidagi o‘zgarishlar milliy qadriyatlar bilan uyg‘unligi nuqtai nazaridan ko‘rib chiqiladi.

Bugungi globallashuv sharoitida har bir davlatning taraqqiyot darajasi uning iqtisodiy qudrati, ijtimoiy barqarorligi va inson salohiyatiga bog‘liqdir. O‘zbekiston ham mustaqillikka erishgan ilk yillardan boshlab bosqichma-bosqich iqtisodiy islohotlar yo‘lidan bormoqda. Ushbu islohotlarning asosiy maqsadi — inson manfaatlarini ustuvor qilib, ijtimoiy adolat, barqaror iqtisodiy o‘sish va milliy manfaatlarga asoslangan yangi taraqqiyot modelini shakllantirishdir.

Islohotlar faqat iqtisodiy mexanizmlarni yangilash emas, balki jamiyat tafakkurini, ijtimoiy ongini va madaniyatni o‘zgartiruvchi falsafiy jarayondir. Falsafa nuqtai nazaridan islohotlar inson hayot tarzini takomillashtirishga qaratilgan ongli harakat sifatida talqin etiladi. Shu bois O‘zbekiston iqtisodiy siyosati nafaqat raqamlar va ko‘rsatkichlar bilan, balki inson qadri, erkin fikrlash, mas’uliyat va yaratuvchanlik g‘oyalari bilan uyg‘unlashgan.

“Ma’naviyat insonni yuksaklikka, ezgulikka chorlaydi. Ma’naviyati yuksak xalqni hech qanday kuch yenga olmaydi”¹

Bu g‘oya iqtisodiy islohotlarning falsafiy asosida inson ma’naviyatini yuksaltirish, tafakkurni yangilash zarurligini ifodalaydi.

Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

“Bizning asosiy maqsadimiz – inson manfaatlarini yo‘lida xizmat qiladigan adolatli va ochiq jamiyat barpo etishdir.”²

Mazkur tamoyil mamlakatda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlarning falsafiy mazmunini belgilaydi. Zero, iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy adolat o‘zaro uyg‘unlashgan holda rivojlanmaguncha, haqiqiy taraqqiyotga erishish mumkin emas.

Shunday qilib, ushbu maqolada O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlarning iqtisodiy va falsafiy asoslari, ularning jamiyat hayotiga ta’siri, inson omilining o‘rni, modernizatsiya va innovatsiya jarayonlari tahlil qilinadi.

ISLOHOTLARNING IQTISODIY VA FALSAFIY MOHIYATI

Islohot (arabcha “islāh” — tuzatish, yaxshilash) tushunchasi falsafiy jihatdan inson tafakkurining o‘zgaruvchanligi va yangilanishga intilishi tamoyiliga asoslanadi.

“Islohot bu falsafiy hodisa”,

“Inson tafakkuri va qadriyatlar o‘zgarishi”,

“Islohot – tafakkur yangilanishi bilan bog‘liq”.³

Iqtisodiy ma’noda esa islohot mavjud tizimni takomillashtirish, resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish va boshqaruv jarayonlarini optimallashtirishni anglatadi.

O‘zbekiston tarixida islohotlarning mazmuni turli davrlarda o‘ziga xos shakllarda namoyon bo‘lgan. Mustaqillikdan so‘ng mamlakat bozor iqtisodiyotiga bosqichma-bosqich o‘tish yo‘lini tanladi. Bu yo‘lning falsafiy mohiyati inson manfaatlarini iqtisodiy tizim markaziga qo‘yish, adolat va ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashga qaratilgan edi.

Falsafiy tahlil shuni ko‘rsatadiki, har qanday islohot uchta asosiy omilga tayanadi:

1. Inson tafakkuri va qadriyatlarining o‘zgarishi;
2. Iqtisodiy tizimning yangi talablar asosida yangilanishi;
3. Jamiyatda ijtimoiy ong va mas’uliyatning kuchayishi.

---

² Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2022.

³ Jo‘rayev B. Iqtisodiy tafakkur falsafasi. – Toshkent: Fan, 2020.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

Shunday ekan, iqtisodiy islohotlarni faqat iqtisodiy jarayon sifatida emas, balki jamiyatni yangilovchi falsafiy hodisa sifatida tahlil etish lozim. Chunki inson tafakkuri yangilanmasdan iqtisodiy tizimni o'zgartirish barqaror natija bermaydi.

O'zbekiston misolida, islohotlarning asosiy falsafiy tamoyillari quyidagicha ifodalanadi:

Inson qadri – iqtisodiy taraqqiyotning markazida inson manfaatlari turadi;

Adolat – islohotlar natijalari jamiyatning barcha qatlamlari uchun teng imkoniyat yaratishi kerak;

Yangilanish va innovatsiya – iqtisodiy tizimni zamonaviy fan va texnologiyalarga moslashtirish;

Barqarorlik – islohotlar uzoq muddatli natijaga yo'naltirilgan bo'lishi shart.

Bu tamoyillar mamlakat taraqqiyotining falsafiy poydevorini tashkil etadi.

Islom Karimov aytganidek:

> “Odamlar ongi, tafakkuri o'zgarimasdan turib, jamiyatni o'zgartirib bo'lmaydi” (Karimov, 2008, 27-bet).

Bu fikr islohotlarning falsafiy mohiyatini to'liq ifodalaydi — inson tafakkurining yangilanishi iqtisodiy barqarorlikning garovidir.

O'ZBEKISTONDA IQTISODIY ISLOHOTLARNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI

O'zbekiston iqtisodiyotida olib borilayotgan islohotlar, avvalo, bozor iqtisodiyoti tamoyillarini chuqur qaror toptirishga qaratilgan. Iqtisodiy nazariyada bozor mexanizmi — bu talab va taklifning erkin harakati asosida resurslarni taqsimlovchi kuchdir. Shu boisdan islohotlarning iqtisodiy-falsafiy asosida erkinlik, raqobat va adolat tamoyillari yotadi.

“Iqtisodiy tafakkur — bu faqat iqtisodiy jarayonlarni tushunish emas, balki insonning ongida yangicha dunyoqarash, mas'uliyat va qaror qabul qilish madaniyatining shakllanishidir.”⁴

2.1. Iqtisodiy islohotlarning asosiy yo'nalishlari

So'nggi yillarda O'zbekiston iqtisodiyotida amalga oshirilgan islohotlar quyidagi yo'nalishlarda o'z ifodasini topmoqda:

Mulkchilikni isloh qilish va xususiy sektorni rivojlantirish;

Soliq tizimini soddalashtirish va adolatli moliya siyosatini joriy etish;

---

⁴ Jo'rayev B. Iqtisodiy tafakkur falsafasi. – Toshkent: Fan, 2020

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

Kichik biznes va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash;
Raqamli iqtisodiyotni shakllantirish va innovatsiyalarni rag‘batlantirish;
Hududiy iqtisodiy rivojlanish va infratuzilmani modernizatsiya qilish.

Bu jarayonlar natijasida iqtisodiy faollik ortib, aholining farovonlik darajasi oshmoqda. Ammo bu natijalarning barqarorligi uchun iqtisodiy o‘sish bilan bir qatorda, falsafiy tafakkur ham yangilanishi zarur.

2.2. Falsafiy tahlilda iqtisodiy erkinlik

Falsafada erkinlik – inson faoliyatining eng oliy qadriyatlaridan biri hisoblanadi. Iqtisodiy nuqtai nazardan esa, bu – insonning o‘z mehnati, mulki va tashabbusi orqali jamiyatda faol ishtirok etish huquqidir.

O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarining falsafiy asosida aynan shu erkinlik tamoyili turadi. Chunki erkin iqtisodiyot erkin fikrlovchi, tashabbuskor insonlar tomonidan boshqariladi. Shuning uchun mamlakatda tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash, byurokratik to‘siqlarni kamaytirish, investitsiya muhitini yaxshilash islohotlarning amaliy ifodasiga aylandi.

2.3. Inson kapitalining ustuvorligi

Islohotlarning falsafiy mohiyatida inson kapitali asosiy o‘rinni egallaydi. Chunki iqtisodiy rivojlanishning eng muhim omili – bu insonning bilim, salohiyat va ijodiy fikrlash qobiliyatidir.

O‘zbekistonda ta’lim, fan, innovatsiya va kadrlar tayyorlash tizimiga katta e’tibor qaratilmoqda. Bu esa iqtisodiy o‘shishni falsafiy asos bilan mustahkamlashga xizmat qiladi.

Prezident Sh.M. Mirziyoyev shunday degan edi:

> “Bizning asosiy boyligimiz – bu tabiiy resurslar emas, balki bilimli, tashabbuskor, vatanparvar insonlardir.”

Bu g‘oya iqtisodiy islohotlarning falsafiy poydevorida inson tafakkurini rivojlantirish, uni jamiyatning asosiy kuchi sifatida tan olish tamoyilini mustahkamlaydi.

Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2022-yil 28-yanvarda PF-60-sonli farmon bilan tasdiqlangan “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”ning bosh g‘oyasi — “Inson qadri uchun” tamoyilidir.

U quyidagi 7 ta ustuvor yo‘nalishni o‘z ichiga oladi:

1. Inson qadri va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish;

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

2. Adolat va qonun ustuvorligini ta'minlash;
3. Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish;
4. Ijtimoiy himoya va inson kapitalini yuksaltirish;
5. Ma'naviy taraqqiyot va madaniyatni yangi bosqichga ko'tarish;
6. Atrof-muhitni muhofaza qilish va barqaror rivojlanish;
7. Xavfsizlik, tashqi siyosat va milliy manfaatlarni himoya qilish.⁵

Bu yo'nalishlar iqtisodiy islohotlarning falsafiy poydevorini mustahkamlaydi.

“YANGI O‘ZBEKISTON” STRATEGIYASI VA UNING FALSAFIY MOHIYATI

“Yangi O‘zbekiston” g‘oyasi mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichini belgilab berdi. Bu strategiya iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy adolat, inson qadri va ma'naviy yangilanishni o'z ichiga oladi. Falsafiy jihatdan bu – jamiyatni yangilash va yangicha tafakkur asosida rivojlantirish konsepsiyasidir.

Mazkur strategiyaning markazida “inson qadri uchun” tamoyili turadi. Bu tamoyil, aslida, falsafiy jihatdan Aristotelning “inson — jamiyatning maqsadi” degan g‘oyasiga uyg‘un keladi. O‘zbekiston sharoitida bu g‘oya iqtisodiy siyosatning barcha yo'nalishlarida o'z ifodasini topmoqda: ta'lim tizimining isloh qilinishi, mehnat bozorining liberallasuvi, xotin-qizlar va yoshlar uchun imkoniyatlarning kengayishi shular jumlasidandir.

“Yangi O‘zbekiston” konsepsiyasi quyidagi falsafiy va iqtisodiy tamoyillarga asoslanadi:

insonni davlat siyosatining markaziga qo'yish
iqtisodiy faoliyatda ochiqlik va adolat tamoyillarini qaror toptirish;
raqamli texnologiyalar va innovatsiyalar orqali yangi ishlab chiqarish tizimini yaratish;

barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni ta'minlash.

Shu jihatdan “Yangi O‘zbekiston” nafaqat siyosiy dastur, balki milliy iqtisodiy tafakkurning yangi paradigmasidir.

---

⁵ 1 Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2022.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

INNOVATSIYA, MODERNIZATSIYA VA INSON KAPITALI FALSAFASI

Innovatsiya va modernizatsiya iqtisodiy islohotlarning harakatlantiruvchi kuchidir. Falsafiy nuqtai nazardan, innovatsiya inson tafakkurining ijodiy kuchi, ongning yangi bosqichga ko'tarilishidir.

O'zbekistonda innovatsion rivojlanish siyosati davlat darajasida ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. Raqamli iqtisodiyot, sun'iy intellekt, elektron hukumat, "aqlii shaharlar" konsepsiyasi — bularning barchasi yangilanish jarayonining iqtisodiy-falsafiy ko'rinishidir.

Innovatsiyalar quyidagi falsafiy asoslarni mujassamlashtiradi:

1. Bilim va tafakkur ustuvorligi. Zamonaviy iqtisodiyotning bosh omili — bu insonning intellektual salohiyati.

2. Ijodkorlik va tashabbuskorlik. Har bir yangilik insonning ichki kuchi — fikrlash erkinligidan tug'iladi.

3. Barqarorlik va moslashuvchanlik. Falsafiy jihatdan innovatsiya — bu jamiyatning o'zgarishlarga moslashish qobiliyatidir.

Modernizatsiya jarayonlari, ayniqsa, ishlab chiqarish, transport, energetika va axborot infratuzilmasida keng kechmoqda. Bu jarayon iqtisodiy o'sish bilan bir qatorda, inson tafakkurini ham modernizatsiya qiladi.

IJTIMOIIY ADOLAT VA BARQAROR RIVOJLANISH FALSAFASI

Ijtimoiy adolat — bu iqtisodiy islohotlarning eng muhim falsafiy mezonidir. Falsafada adolat tushunchasi qadimdan mavjud bo'lib, Platon, Forobiy, Ibn Sino, Navoiy asarlarida ham insonning teng huquqli va adolatli jamiyatda yashash huquqi asosiy qadriyat sifatida talqin qilingan.

O'zbekiston iqtisodiy islohotlarining falsafiy mohiyatida ham ijtimoiy adolat markaziy o'rinni egallaydi. Davlat tomonidan kambag'allikni qisqartirish, aholiga ijtimoiy yordamni kuchaytirish, yoshlar va ayollar bandligini ta'minlash bo'yicha olib borilayotgan siyosat ana shu qadriyatning amaliy ifodasidir.

Shuningdek, barqaror rivojlanish tushunchasi ham iqtisodiy-falsafiy tahlilda muhim o'rin tutadi. U uchta asosiy komponentni o'z ichiga oladi:

iqtisodiy o'sish;

ijtimoiy adolat;

ekologik muvozanat.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

Falsafiy nuqtai nazardan, bu tamoyillar uyg'unlashgan holdagina insoniyat barqaror taraqqiyot sari yo'l oladi. O'zbekistonda ham "yashil iqtisodiyot" strategiyasi, energiya tejamkor texnologiyalar, ekologik madaniyatni oshirish bo'yicha tashabbuslar buni tasdiqlaydi.

O'zbekiston iqtisodiy islohotlari — bu faqat iqtisodiy yangilanish emas, balki falsafiy tafakkurning, inson dunyoqarashining, qadriyatlarining o'zgarishidir.

Mamlakatda olib borilayotgan islohotlarning asosida inson qadri, adolat, yangilanish va barqarorlik g'oyalari yotadi. Bu g'oyalar O'zbekiston taraqqiyotining falsafiy poydevorini tashkil etiladi.

Bugungi kunda "Yangi O'zbekiston" g'oyasi amalda iqtisodiy, ijtimoiy va ma'naviy uyg'unlikka asoslangan yangi taraqqiyot modelini shakllantirmoqda. Iqtisodiy-falsafiy tahlil shuni ko'rsatadiki, haqiqiy islohotlar insonni o'zgartirishdan boshlanadi. Inson o'zgarsa — jamiyat, iqtisodiyot va davlat ham yangilanadi.

Shunday qilib, O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlarning iqtisodiy-falsafiy asoslari milliy taraqqiyotning zamonaviy bosqichini belgilab, kelajak avlod uchun mustahkam poydevor yaratmoqda.

Islom Karimov "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida aytganidek(3)
"Ma'naviyati yuksak xalqni hech qanday kuch yenga olmaydi" (Karimov, 2008).

Demak, O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlarning iqtisodiy-falsafiy asoslari inson qadri, adolat, ma'naviyat va yangilanish g'oyalari bilan uyg'unlashgan holda, milliy taraqqiyotning zamonaviy poydevorini yaratmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar – bu jamiyat hayotining barcha sohalarini qamrab olgan keng ko'lamli yangilanish jarayonidir. Bu islohotlar nafaqat iqtisodiy tizimni modernizatsiya qilish, balki inson tafakkurini, ma'naviyatini va ijtimoiy ongini o'zgartirishga qaratilgan.

Islohotlarning falsafiy mohiyatida inson qadri, adolat, erkinlik va ijtimoiy mas'uliyat tamoyillari yotadi. "Yangi O'zbekiston" strategiyasida belgilangan "Inson qadri uchun" g'oyasi esa barcha islohotlarning bosh maqsadi va yo'nalishini belgilab beradi.

Bugungi islohotlar natijasida mamlakatda bozor iqtisodiyoti tamoyillari mustahkamlanmoqda, tadbirkorlik va innovatsiyalar rivojlanmoqda, inson kapitaliga

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 10, Ноябрь

e'tibor kuchaymoqda. Eng muhimi, iqtisodiy o'sish ma'naviy yangilanish, adolat va ijtimoiy barqarorlik bilan uyg'un tarzda olib borilmoqda.

Demak, O'zbekiston tajribasida islohotlarning iqtisodiy va falsafiy asoslari bir-biri bilan uzviy bog'langan bo'lib, ular mamlakatning barqaror taraqqiyoti, ma'naviy yuksalishi va inson manfaatlarini himoya qiluvchi yangi bosqichga olib chiqmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1 Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017–2024-yillardagi farmon va qarorlari to'plami. – Toshkent: O'zbekiston, 2024.
4. Jo'rayev B. Iqtisodiy tafakkur falsafasi. – Toshkent: Fan, 2020.